

Klantenverhaal | AZ Groeninge

Hoe AZ Groeninge zijn OK-efficiëntie
met **11%** verhoogde in **4 jaar tijd**

Sinds 2021 realiseerde AZ Groeninge een groei van de bezettingsgraad van zijn operatiekwartier (OK) met net geen 11%. Die evolutie kwam er niet toevallig: ze is het resultaat van een systematisch traject waarin OK Insights, de analysemodule voor het operatiekwartier van Value4Health, een centrale rol speelde. Wat begon als een zoektocht naar meer efficiëntie, groeide uit tot een structurele verandering in de manier waarop artsen, verpleegkundigen en management in het OK zich organiseren, samenwerken en beslissen.

De uitdaging: complexiteit en nood aan objectieve sturing

Na de fusie van vier campussen groeide AZ Groeninge uit tot een van de grootste operatiekwartieren van België, met vijftientig zalen en een brede waaier aan disciplines. Die schaal bracht ook complexiteit: verschillen in planning, bezettingsgraden en werkmethodes tussen teams.

“In een ziekenhuis van onze omvang konden we niet langer enkel op ervaring sturen,” zegt dr. Matthias Desmet, Anesthesist en Medisch Coördinator OK. **“We hadden harde data nodig om te begrijpen waar tijd verloren ging, en waar nog marge zat. Alleen zo kun je bijsturen op feiten in plaats van op buikgevoel.”**

dr. Matthias Desmet

Anesthesist en Medisch Coördinator OK

“

We rapporteren niet langer rechtstreeks uit operationele systemen, maar vanuit gevalideerde data. Dankzij de koppeling met KWS en het datawarehouse is de discussie over de juistheid van cijfers volledig verdwenen.

Patrick Garré

Manager beleidsinformatie

Een betrouwbaar datamodel als fundament

OK Insights is gebouwd op de geregistreerde data in het operatiekwartier. **Bij AZ Groeninge komen de gegevens rechtstreeks uit het elektronische patiëntendossier KWS (Klinisch WerkStation)**, waarin voor elke ingreep – en dat zijn er op jaarbasis ca 65.000 – alle relevante tijdstippen automatisch worden geregistreerd: aankomst van de patiënt, start van de anesthesie, incisie, ontwaakmoment, vertrek uit de operatiezaal en overdracht naar de recovery.

Die tijdsregistraties worden dagelijks geëxporteerd naar het interne datawarehouse van het ziekenhuis, waar ze gevalideerd en opgeschoond worden. Vervolgens worden de maandelijkse datasets geautomatiseerd doorgestuurd naar Value4Health, waar ze volgens uniforme definities worden verwerkt in de OK Insights-module.

Objectieve data leiden tot optimale planning

Het dashboard toont gevalideerde, retrospectieve data die worden gebruikt voor beleidsanalyse en procesverbetering. Geen realtime planningsinstrument dus, maar een strategische cockpit die patronen zichtbaar maakt en onderbouwde beslissingen mogelijk maakt.

Zo heeft OK Insights bij AZ Groeninge geleid tot een merkbare verbetering van de operationele planning. De beschikbaarheid van objectieve data voor de verdeling van operatietijd per discipline, de volgorde van ingrepen en de inzet van personeel leidde tot inzichten die de blokkenplanning optimaliseerden, met minder over- en onderbezetting, kortere tussenperiodes tussen ingrepen, en nauwkeurigere starttijden aan het

begin van de dag, onderstreept OK-planner Tom Boury. In combinatie met een betere afstemming tussen patiëntentransport, anesthesie en voorbereiding resulteerde dit in een **structurele groei van de zaalbezetting in de periode 2022-2025 met bijna 11% van 75% tot 82%** — een verbetering die voelbaar is in zowel de planning als de dagelijkse flow van het operatiekwartier.

“

Het team kan ook piek- en dalmomenten beter spreiden over de week, waardoor de werkdruk evenwichtiger wordt.

Tom Boury
OK-planner

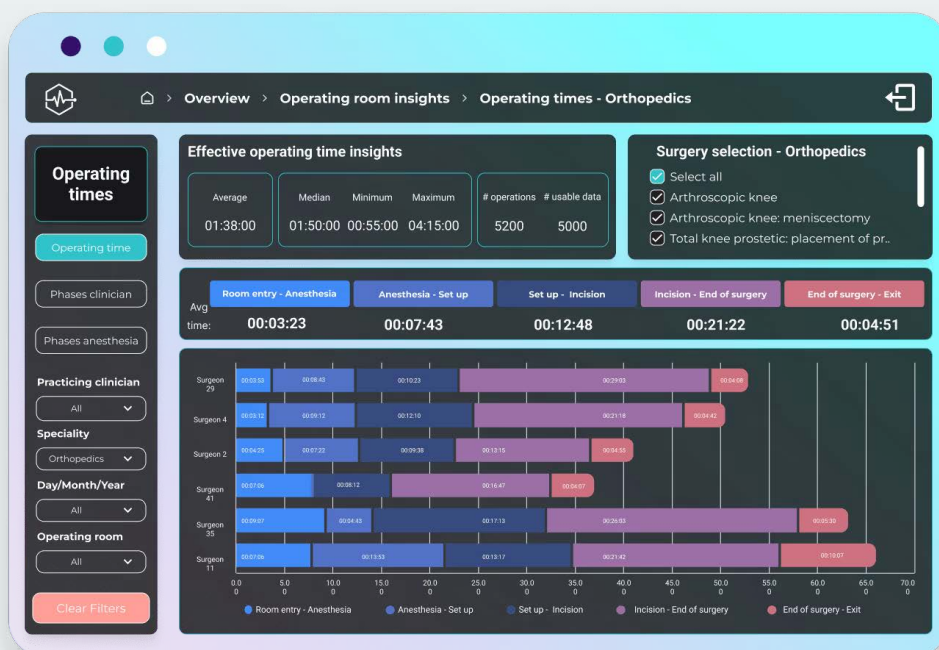
Van inzicht naar verbetering

Zodra de datakwaliteit op punt stond, kon het team van het operatiekwartier beslissingen nemen op basis van objectieve informatie in plaats van aannames. **“We gebruiken het dashboard vier tot zes keer per jaar in het overkoepelend OK-comité,” vertelt dr. Matthias Desmet. “De belangrijkste parameters voor mij zijn blokbezetting, starttijden, verloren tijd door annulaties of onderplanning, en de verdeling van operatietijd per discipline. Die indicatoren tonen snel waar structurele tekorten of overschotten zitten.**

De data helpen ons ook scenario's te simuleren. Ik kan nu bijvoorbeeld berekenen wat het effect zou zijn van een aparte urgentiezaal, of van een aanpassing van de shiftplanning. Dat zijn

inzichten die we vroeger niet hadden. Op basis daarvan kunnen we beleid voeren: operatietijd herverdelen, bijkomende capaciteit aanvragen of personeel efficiënter inzetten.”

Die visualisatie zorgde voor vertrouwen – niet alleen bij artsen, maar ook bij de financiële directie. “Het financiële departement gebruikt de inzichten nu als objectieve basis voor beslissingen over bestaafing en investeringen,” legt Directeur patiëntenzorg Petra Archie uit. “Als we extra verpleegkundigen of zalen vragen, kunnen we aantonen dat de bestaande capaciteit maximaal benut wordt. Dat maakt de discussie eenvoudiger én constructiever.”

De operatieafdeling leerde ook realistischer omgaan met planning. De efficiëntieverbetering kon gerealiseerd worden zonder sociale spanningen, met behoud van de sluiting van zalen tijdens vakantieperiodes en brugdagen.

De combinatie van datagedreven analyse en een dedicated OK-planner bleek daarbij cruciaal. “De aanstelling van een planner met ervaring in de industrie – niet in de zorg – was een schot in de roos,” vertelt Petra Archie. “Hij brengt een frisse, rationele blik op efficiëntie. Hij kijkt niet naar pathologie, maar naar flow. Daardoor verloopt de planning objectiever, zonder emotie. En dat werkt: de discussies over urgentie of zaalverdeling worden professioneel gevoerd, op basis van cijfers.”

“Vroeger moest ik zelf de cijfers opvolgen,” vervolgt Petra Archie. “Vandaag doet het OK-management dat volledig autonoom. Ze vragen bijkomende data, doen analyses en sturen zelf bij. Dat is voor mij het mooiste resultaat: capaciteitsmanagement is hun verantwoordelijkheid geworden.”

“Als ik iets anders zou aanpakken,” besluit ze, “dan is het dat ik sneller een OK-planner zou betrekken. Die combinatie van data, expertise en een frisse blik heeft bij ons echt een verschil gemaakt.”

“

De aanstelling van een planner met ervaring in de industrie – niet in de zorg – was een schot in de roos. Hij kijkt niet naar pathologie, maar naar flow. Daardoor verloopt de planning objectiever.

Petra Archie

Directeur Patiëntenzorg

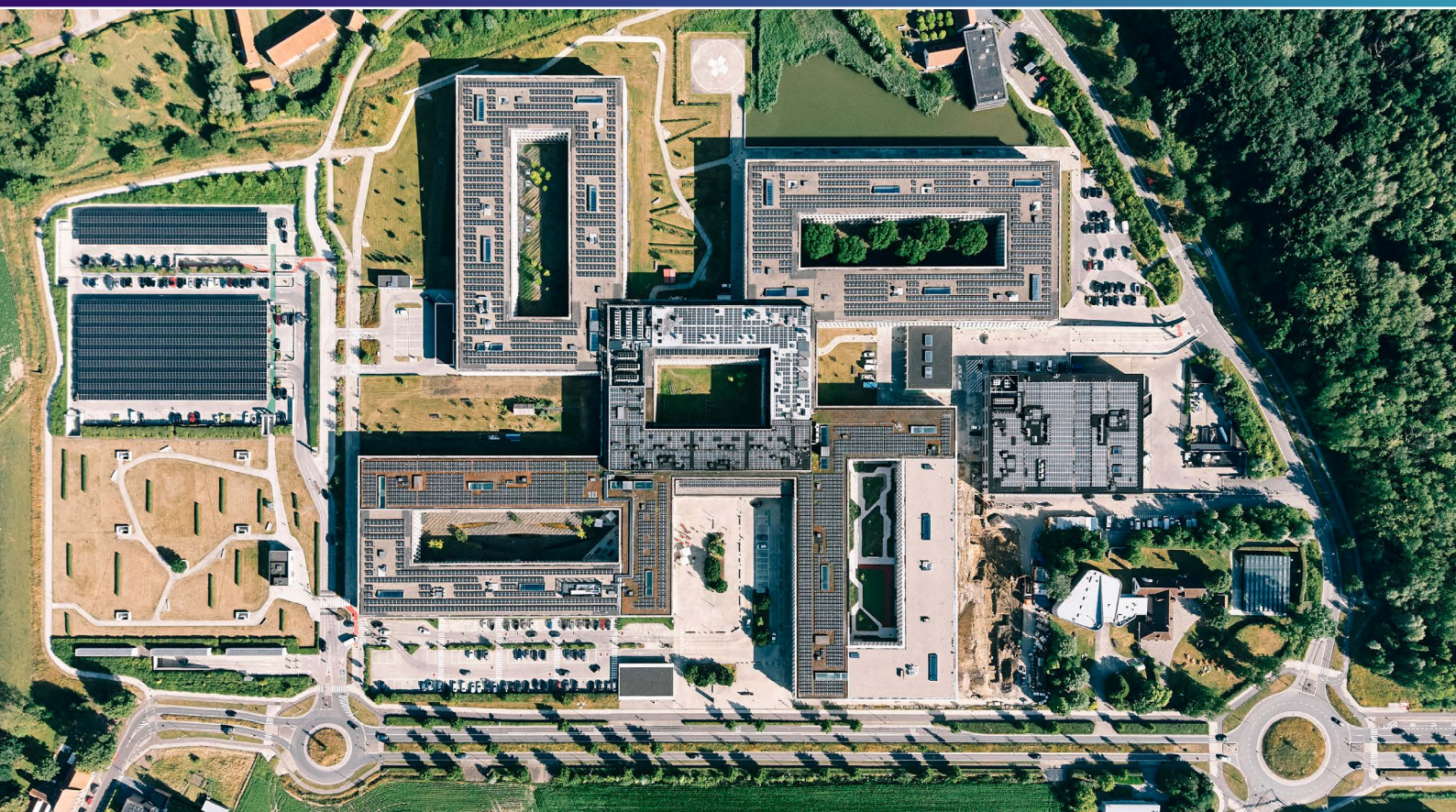

Tastbaar beter

De analyses met OK Insights leidden tot een reeks tastbare verbeteringen:

- **Snellere opstart** van de eerste ingreep, dankzij een betere synchronisatie tussen patiëntentransport, voorbereiding en anesthesie.
- **Minder verloren tijd** door kortere tussenperiodes, minder annulaties en betere voorbereiding.
- **Betere spreiding van operaties** over de week, waardoor piek belasting en wachttijden afnamen.
- **Efficiëntere personeelsinzet**, afgestemd op geplande activiteit.
- **Herziening van blokkenplanning** per discipline, met meer evenwicht tussen vraag en capaciteit.
- **Kortere uitlooptijden aan het einde van de dag**, wat de werkdruk evenwichtiger maakt.

“We zijn als operatiekwartier efficiënter geworden,” zegt dr. Matthias Desmet. “We zijn ook transparanter en volwassener geworden. Over de jaren heen merk ik dat het team veel datagedrevener is gaan werken. Iedereen beseft dat wat er gebeurt ook zichtbaar wordt. Dat creëert bewustzijn, verantwoordelijkheid en zelfs trots.”

Objectieve data, andere gesprekken

Voor OK-manager Els Lameire veranderde OK Insights vooral de manier van samenwerken. “Vroeger gebeurden discussies vaak op gevoel,” zegt ze. “Het dashboard bracht een neutraal referentiekader. Vandaag is er rust: iedereen weet dat beslissingen gebaseerd zijn op dezelfde cijfers.”

Het dashboard geeft ook inzicht in overuren, wachttijden en piekmomenten, waardoor het team beter kan omgaan met ongewenste trends. **“We zien trends in urgenties, semi-urgenties en weekendactiviteit,”** vertelt Els Lameire. **“Daardoor kunnen we personeel en middelen gericht inzetten. Data helpen ons om elkaar beter te begrijpen. Het gesprek is verschoven van ‘wie heeft er gelijk’ naar ‘wat zeggen de cijfers ons?’”**

“

De efficiëntieverhoging is belangrijk, maar de echte winst is de mentaliteit. Iedereen beseft dat verbetering niet begint bij meer druk, maar bij beter inzicht.”

Els Lameire
OK-manager

Van data naar cultuur

Wat OK Insights voor AZ Groeninge vooral heeft teweeggebracht, is een cultuur van transparantie en samenwerking. “We werken vandaag meer als één team,” zegt dr. Matthias Desmet. “Anesthesisten, chirurgen en verpleegkundigen kijken samen naar dezelfde feiten. Dat bouwt vertrouwen.”

Vijf voorwaarden voor succes met OK Insights

1 Datakwaliteit boven alles

Start met betrouwbare, gevalideerde gegevens uit systemen zoals het elektronisch patiëntendossier KWS.

2 Eén gemeenschappelijke waarheid

Zorg dat artsen, verpleegkundigen en management met dezelfde cijfers werken.

3 Verankering in overlegstructuren

Maak data bespreekbaar in vaste overlegmomenten zoals het overkoepelende OK-comité.

4 Focus op actie

Gebruik dashboards niet alleen om te meten, maar om concrete verbeterinitiatieven te formuleren en te sturen.

5 Continue opvolging

Evalueer regelmatig en blijf iteratief verbeteren.

Een structureel partnerschap

De samenwerking tussen AZ Groeninge en Value4Health groeide in zes jaar tijd uit van een klassiek implementatietraject tot een structureel partnerschap. Wat begon als de invoering van een analysetool, evolueerde naar een gezamenlijke zoektocht naar betere inzichten en nieuwe functionaliteiten.

“We zijn geen klant-leverancierrelatie, maar eerder partners in ontwikkeling,” zegt dr. Matthias Desmet. **“Value4Health luistert echt naar onze feedback. Als wij tijdens onze analyses verbeterpunten signaleren, nemen ze die mee in de volgende releases van het dashboard. Zo groeit de tool mee met de realiteit van het werkveld.”**

“Dat maakt het verschil,” benadrukt dr. Matthias Desmet. “OK Insights is geen statisch product, maar een levend instrument. Het evolueert mee met de noden van het ziekenhuis, en tegelijk profiteren andere ziekenhuizen van die verbeteringen. Zo versterken we elkaar in de hele sector.”

De inzichten van OK Insights

Met OK Insights ondersteunt Value4Health ziekenhuizen als AZ Groeninge in hun transitie naar datagedreven performantiesturing — waar inzicht leidt tot efficiëntie, en data tot een cultuur van samenwerking en vertrouwen. De OK Insights-module geeft volgende informatie:

De cockpit: data per specialisme, bezetting, totale operatietijd, effectief toegewezen tijd

Capaciteitsoverzicht i.f.v. de openingsuren

Evolutie van aantal ingrepen, bezetting per blok, onbenutte capaciteit

Blokbezetting per tijdsperiode

De bolhoed-grafiek met voorziene capaciteit, theoretische capaciteit en bezetting (gepland en speed)

Ingreeptijden per fase, arts, anesthesist

Planning: geplande tijd vs. effectieve tijd

Benchmark voor de grote zalen algemeen of per specialisme

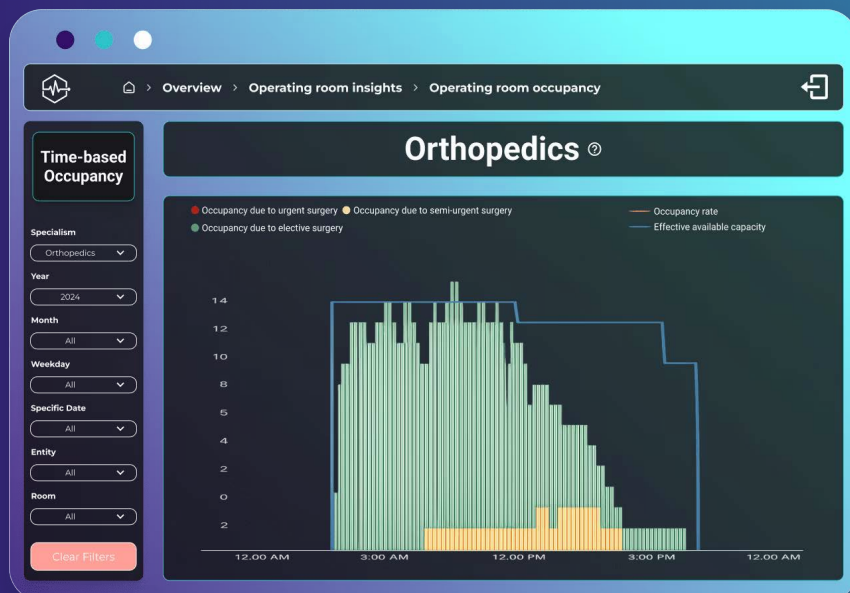
Weekend-nachtactiviteit

Opnametype

Personeelsbezetting

De zgn. **'bolhoed'-grafiek** is de meest gebruikte grafiek voor de evaluatiesessies in het overkoepelend OK-comité. Ze geeft de verhouding weer tussen de voorziene capaciteit (blauwe lijn), de theoretische capaciteit (stippellijn) en de reële bezetting (groen is geplande bezetting, oranje is urgentie-ingrepen) van de OK-zalen.

VALUE4HEALTH

Contact:

infoV4H@mobius.eu

Value4Health

Kliniekstraat 27a, 9050 Gent